24 Αυγούστου 2014

Victoria Hislop: Περιγράφει στην Telegraph την επίσκεψή της στην Αμμόχωστο

/ Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Η βρετανή συγγραφέας Βικτόρια Χίσλοπ που έγινε γνωστή από το μυθιστόρημά της για τη Σπιναλόγκα «Το Νησί», με άρθρο της στην εφημερίδα «Telegraph» περιγράφει στους συμπατριώτες της το πώς βίωσε η ίδια τη διαίρεση της Κύπρου μέσα από τις επισκέψεις της στην Αμμόχωστο την οποία χαρακτηρίζει «πόλη-φάντασμα στην καρδιά της Κύπρου» που κατέστη μετά την εισβολή των τουρκικών στρατευμάτων σε «σύμβολο της διαίρεσης μιας χώρας». Παράλληλα, τονίζει την ανάγκη της εξεύρεσης λύσης στο Κυπριακό και κάνει λόγο για «δικαιωματική επιστροφή των Ελληνοκυπρίων στις εστίες τους», ενώ αναδεικνύει και το μείζον θέμα του τουρκικού εποικισμού.

Εχοντας την απαραίτητη αποστασιοποίηση που της προσφέρει η βρετανική της καταγωγή και χωρίς τη φόρτιση που ενδεχομένως να κουβαλούσε μια Ελληνίδα, η Χίσλοπ μέσα από την προσωπική της εμπειρία δείχνει όλο το μεγαλείο της διαίρεσης μια χώρας. Η ίδια ενημερώνει τους Βρετανούς αναγνώστες ότι κατά τις δεκαετίες ’60 και ’70 και μέχρι την εισβολή του Αττίλα το 1974, η Φαμαγκούστα ή Αμμόχωστος ήταν ένα από τα «πολυτελέστερα και μεγαλύτερα τουριστικά θέρετρα ολόκληρης της Μεσογείου», με τους περίπου «40.000 κατοίκους της να απολαμβάνουν μια πλουσιοπάροχη ζωή» και σε χρήμα και σε πολιτισμό. Μάλιστα, στην Αμμόχωστο υπήρχε το βαθύτερο λιμάνι της χώρας, με αποτέλεσμα να μεταφέρονται από αυτό «πάνω από το 80% των προϊόντων» -κυρίως

οπωροκηπευτικών-που εξάγονταν και εισάγονταν από και προς το νησί.

Οσο για το σύγχρονο προάστιο, εκεί δέσποζαν τα πολυτελή ξενοδοχεία και διαμερίσματα, που ανήκαν στην πλειοψηφία τους σε ελληνοκυπρίους, ενώ το μέρος της πόλης όπου υπήρχε πλούσια και πολιτιστική κληρονομιά, με πολλές Βυζαντινές εκκλησίες και με έναν εκπληκτικό καθεδρικό ναό του 14ου αιώνα από την εποχή της Φραγκοκρατίας κατοικούταν κυρίως από Τουρκοκυπρίους, αναφέρει η Χίσλοπ.

Η εισβολή τα άλλαξε όλα

«Ωστοσο, πριν από ακριβώς 40 χρόνια, η βασιλεία της Αμμοχώστου που αποτελούσε έναν παράδεισο για Κυπρίους και τουρίστες διακόπηκε διά παντός απότομα και απροσδόκητα» προσθέτει η συγγραφέας, η οποία αναφέρεται στο πραξικόπημα του 1974 που προκάλεσε την τουρκική εισβολή με το πρόσχημα της προστασίας της τουρκοκυπριακής μειονότητας. «Ύστερα από μία σύντομη περίοδο εκεχειρίας, η Αμμόχωστος βομβαρδίστηκε και τουρκικά άρματα μάχης προχώρησαν στην πόλη».

«Στις 14 Αυγούστου του 1974, ο ελληνοκυπριακός πληθυσμός βγήκε με τρόμο στην προσφυγιά, με αυτοκίνητα, λεωφορεία και με τα πόδια, μην παίρνοντας τίποτε άλλο παρά μερικά ρούχα» αναφέρει η Χίσλοπ και προσθέτει: «Περίμεναν βοήθεια από μια δύναμη του εξωτερικού, αλλά αυτή δεν ήρθε ποτέ και η απομάκρυνσή τους (από τα σπίτια τους και τη γη τους), μετατράπηκε σε εβδομάδες, έπειτα σε μήνες, μετά σε δεκαετίες».

«Οι τρύπες στα κτίρια από τα βόλια του πολέμου με έκαναν να καταλάβω πως πήγα παράξενες διακοπές»

Η Βρετανή συγγραφέας αναφέρεται στην πρώτη της επίσκεψη στην Κύπρο μόλις τέσσερα χρόνια μετά την εισβολή (1978), όταν ήταν 18 ετών, χωρίς τότε να έχει συνειδητοποιήσει ότι πάει «διακοπές σε μια περιοχή κάτω από στρατιωτική κατοχή». Οπως χαρακτηριστικά αναφέρει: «Ημουν 18 και εξαιρετικά αφελής». Η ίδια αναφέρει πως το πρώτο πράγμα που της κίνησε το ενδιαφέρον ήταν τα κτίρια που είχαν τρυπηθεί από τα βόλια του πολέμου και αυτό ήταν το πρώτο σημάδι «που μου είπε πως πάω παράξενες διακοπές». Εκεί, συνάντησε χιλιάδες Τούρκους στρατιώτες, ενώ όπως ενημερώνει τους αναγνώστες, τώρα υπάρχει μια υπολογίσιμη μικρότερη δύναμη της τάξης των 40.000. «Το1978 ήταν πολύ περισσότεροι» σημειώνει.

«Βρέθηκα σε ένα νησί όπου οι Τούρκοι είχαν αποτελεσματικά σχεδιάσει μια γραμμή κατά μήκος της Κύπρου χωρίζοντας τον βορρά από τον νότο, αποκόπτοντας την Αμμόχωστο και άλλες πόλεις (που μέχρι το 1974 είχαν κυρίαρχο) το

ελληνοκυπριακό στοιχείο» αναφέρει η Χίσλοπ και συμπληρώνει: «Σε μια από τις εκδρομές μου στον βορρά του νησιού με κάποιους στρατιώτες (Ελληνοκυπρίους) που έβγαιναν σε άδεια, θυμάμαι να βλέπω από απόσταση μια σύγχρονη πόλη όπου φαινόταν να έχει τις καλύτερες παραλίες. Ρώτησα αν θα μπορούσαμε να πάμε. Μου απάντησαν: "Οχι, είναι εκτός των ορίων"».

«Η πόλη αυτή ήταν η Αμμοχωστος, μια πόλη που έμελλε να γίνει το σύμβολο της διαίρεσης του νησιού» τονίζει η Χίσλοπ η οποία αναφέρει πως για τα επόμενα 25 χρόνια από την πρώτη της επίσκεψη η πόλη θα παραμείνει αποκλεισμένη και οι τουρκικές αρχές θα πάρουν την απόφαση να ανοίξουν μέρος των συνόρων που οι ίδιες χάραξαν, το 2003, προκειμένου οι ελληνοκύπριοι να επισκεφθούν τα παλιά τους σπίτια. «Πολλοί τα βρήκαν στα χέρια Τουρκοκυπρίων ή Τούρκων εποίκων. Ηταν μια τραυματική εμπειρία από κάθε άποψη. Αλλοι βρήκαν τα σπίτια τους καταστραμμένα ή τόσο πολύ αλλαγμένα που ήταν αδύνατον να τα αναγνωρίσουν» επισημαίνει η βρετανή.

«Σήμερα, ένα μέρος της Αμμοχώστου εξακολουθεί να παραμένει εντελώς αποκλεισμένο πίσω από τα σκουριασμένα συρματοπλέγματα και ισχυρά φρουρούμενο από Τούρκους στρατιώτες» σημειώνει η Χίσλοπ αναφερόμενη στη Βαρώσια η οποία «αντιπροσωπεύει περίπου το 20% της Αμμοχώστου και ήταν πρότυπη τουριστική περιοχή, που περιλαμβάνει τη χρυσή αμμουδιά, στην οποία ξεχωρίζουν οι σκελετοί από τα βομβαρδισμένα και εγκαταλειμμένα ξενοδοχεία και διαμερίσματα, λεηλατημένα καταστήματα, εστιατόρια, αλλά και αρχοντικά».

«Η πόλη-φάντασμα» αναφέρει στο άρθρο της η Χίσλοπ, «φρουρείται έντονα από στρατιώτες και επιθετικές πινακίδες κάνουν καθιστούν ξεκάθαρο ότι πρόκειται για περιοχή στην οποία απαγορεύεται η πρόσβαση». «Μέσα από τις τρύπες του πλαστικού φράχτη υπάρχει μια προκλητικά σαφής εικόνα της εγκατάλειψης που βρίσκεται από πίσω. Ζιζάνια φυτρώνουν ανάμεσα στις πλάκες, σπασμένα τζάμια παραθύρων και ατμόσφαιρα απόκοσμη και απειλητική» προσθέτει.

Το θέμα των Τούρκων εποίκων από τα μάτια της βρετανή συγγραφέως

Η συγγραφέας τονίζει ότι εδώ και δύο χρόνια επισκέπτεται και το βόρειο και το νότιο τμήμα της Κύπρου συστηματικά για τις ανάγκες της συγγραφής του νέου της μυθιστορήματος και αναφέρει ότι στη διάρκεια αυτού του διαστήματος είδε εκτενή κατασκευαστικά έργα στην περιοχή γύρω από τη Βαρώσια, γεγονός που «την έκανε αγνώριστη για τους πρώην κατοίκους της». «Ενας ευρύς πληθυσμός εποίκων από την Τουρκία ζει εκεί, και ο τρόπος ζωής τους, αλλά και κουλτούρα τους είναι πολύ διαφορετικός ακόμα και από αυτόν των Τουρκοκυπρίων» επισημαίνει η Χίσλοπ.

«Είναι επώδυνο για τους Ελληνοκυπριους να βλέπουν την πόλη τους να ξαναχτίζεται» τονίζει και προσθέτει ότι «υπάρχει πολύ θυμός για την κατάσταση, αλλά ταυτόχρονα και λύπη». «Η μεγαλύτερη λύπη είναι βέβαια, για τους δεκάδες χιλιάδες ανθρώπων που έχασαν τα πάντα. Ωστόσο υπάρχει και λύπη και νοσταλγία για την αρμονία με την οποία συνυπήρχαν οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι και η οποία καταστράφηκε». Μάλιστα, η Χίσλοπ εκθέτει και τη μαρτυρία της Ερατώς Καντούντα, κόρης του πρώην επικεφαλής του λιμανιού της Αμμοχώστου, η οποία μιλά για τη φιλία του πατέρα της με Τουρκοκυπρίους εκ των οποίων πολλοί μιλούσαν μόνο ελληνοκυπριακα και δεν γνώριζαν τουρκικά.

Απογοήτευση και από τους τουρκοκυπρίους

Η Χίσλοπ, στα ταξίδια της συνομίλησε και με Τουρκοκυπρίους οι οποίοι της εξέφρασαν την ίδια απογοήτευση, όπως υποστηρίζει. Ο Σερντάρτ Ατάι, ο οποίος είναι ενεργό μέλος της κοινωνίας των πολιτών, που συμμετέχουν σε συνεργασία μεταξύ των δύο κοινοτήτων, της περιέγραψε πώς είναι ο τρόπος ζωής στην Αμμόχωστο. «Είμαστε σε αιχμαλωσία, όπως οι όμηροι. Μας υποσχέθηκαν πως όλα θα ήταν εντάξει, αλλά το μέλλον μας είναι αιχμάλωτο. Μπορείτε να αντιληφθείτε το τραύμα; Είναι μεγάλο φορτίο για τους ανθρώπους που ζουν εδώ. Ξυπνούν σε έναν σκοτεινό ορίζοντα» εξομολογήθηκε ο Ατάι στη Χίσλοπ.

Ο Ατάι κρατά τα κλειδιά του Ιερού Ναού του Αγίου Γεωργίου του Εξωρινού όπου φέτος για πρώτη φορά από το 1958, τελέστηκε τη Μεγάλη Παρασκευή η θεία λειτουργία του Επιταφίου. Ωστόσο, η Χίσλοπ τονίζει ότι το πρώτο πράγμα που της έκανε εντύπωση μπαίνοντας στην εκκλησία του 14ου αιώνα ήταν οι λεηλασίες στις αγιογραφίες από τους Τούρκους εισβολείς και όπως πληροφορεί τους Βρετανούς αναγνώστες της «Telegraph», υπάρχουν πολλές και παρόμοιες περιπτώσεις βανδαλισμών χριστιανορθόδοξων ναών.

Το γράμμα στον Μπαν Κι Μουν και η απογοήτευση

Στις 14 Αυγούστου, η ίδια παρέστη στην τελετή επετείου των 40 χρόνων από τότε

που οι Ελληνοκύπριοι της Αμμοχώστου εγκατέλειψαν τα σπίτια τους και έγιναν πρόσφυγες μέσα στην ίδια τους τη χώρα. Οπως μαρτυρεί, για να φτάσει στο σημείο, ταξίδεψε παράλληλα με την πράσινη γραμμή και κάθε λίγα χιλιόμετρα έβλεπε και από έναν Τούρκο φρουρό να τους ελέγχει. Παράλληλα, επισημαίνει πως μια παρόμοια εκδήλωση γίνεται κάθε χρόνο από το 19754, στο χωριό Δερύνεια που βρίσκεται κοντά στα «σύνορα» και από όπου με το φως της ημέρας διακρίνονται ξεκάθαρα τα πολυώροφα ξενοδοχεία, ενώ τη νύχτα εξαφανίζονται, αφού δεν υπάρχει κανένα φως πέραν αυτού των αστεριών και του φεγγαριού.

Στις 14 Αυγούστου, η Χίσλοπ αναφέρει πως αντιπροσωπεία των συμμετεχόντων στην εκδήλωση περπάτησε από το πολιτιστικό κέντρο της κατεχόμενης Αμμοχώστου στο σημείο ελέγχου των Ηνωμένων Εθνών για να παραδώσουν μια επιστολή. Παραλήπτης ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Μπαν Κι Μουν. Στην επιστολή του ζητούν την επιστροφή της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της. «Με σημαίες που ανέμιζαν, τραγουδούσαν προς τους στρατιώτες του ΟΗΕ τραγούδια για τη χαμένη τους πόλη. Ηταν μια ειρηνική διαδήλωση, αλλά πάνω από όλα ήταν γεμάτη πόνο και θλίψη».

«Δικαιωματική η επιστροφή των Ελληνοκυπρίων στην Αμμόχωστο»

Η Χίσλοπ αναφερομένη στην ομιλία του Κύπριου προέδρου Νίκου Αναστασιάδη γράφει: «Πίσω στο πολιτιστικό κέντρο, περίπου 1.200 άτομα -συμπεριλαμβανομένων και Τουρκοκυπρίων- ακούσαμε τον λόγο του πρόεδρου της Κύπρου Νίκου Αναστασιάδη ο οποίος καλωσόρισε του Τουρκοκυπρίους στην εκδήλωση και είπε ότι η λύση στο κυπριακό ζήτημα δεν πρέπει να έχει ούτε νικητές ούτε χαμένους, αλλά μόνο ευτυχισμένους ευρωπαίους πολίτες. Τους ζήτησε να συνεργαστούν με τους Ελληνοκυπρίους έτσι ώστε να έχουν μια ελεύθερη χώρα. “Ο χρόνος είναι εναντίον μας. Οχι μόνο για τους Ελληνοκυπρίους, αλλά και για τους Τουρκοκυπρίους” είπε».

«Οι τελευταίοι (Τουρκοκύπριοι) είναι πλέον λιγότεροι συγκρινόμενοι με τους εποίκους από την Τουρκία» επισημαίνει με νόημα η Βρετανή συγγραφέας και θυμάται τι της είπαν κάποιοι «κυνικοί, όπως τους χαρακτήρισε: «Κάθε χρόνο ακούμε τα ίδια πράγματα και οι διαπραγματεύσεις έχουν διαρκέσει πάρα πολύ». Η Χίσλοπ τονίζει ότι «η ανακάλυψη των αποθεμάτων αερίων στη θαλάσσια περιοχή γύρω από την Κύπρο ίσως θα μπορούσε να αποδειχθεί καταλύτης για κάποιου είδους διακανονισμό» και αναφέρει για τα μηνύματα των συγκεντρωμένων όταν ολοκληρώθηκε η εκδήλωση: «Φύγαμε με τη βεβαιότητα ότι θα επιστρέφαμε σύντομα, πιστεύοντας ότι ο πολιτισμένος κόσμος δεν θα μπορούσε ποτέ να δεχθεί αυτό το έγκλημα εναντίον της Κύπρου. Κάναμε λάθος» είπε ο Αλέξης Γαλανός, δήμαρχος εν εξορία.

Η Χίσλοπ κλείνει το άρθρο της ως εξής: «Η Φαμαγκούστα είναι γνωστή στους Ελληνες ως Αμμόχωστος που σημαίνει “θαμμένη στην άμμο”. Ελπίζω ότι το θέμα της δίκαιωματικής επιστροφής (των κατοίκων της) δεν θα έχει την ίδια μοίρα (σ.σ. να θαφτεί)».

Πηγές: iefimerida.gr –like.philenews.com